

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/289/2021
Identifikačné číslo spisu: 1114206274
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1114206274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. Q., bývajúceho v D., J. XX, zastúpeného JUDr. Mariánom Juskom, advokátom so sídlom v Košiciach, Račí potok 3, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o ochranu osobnosti a nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 20Cpr/3/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2019 sp. zn. 2CoPr/1/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 28. apríla 2017 č. k. 20Cpr/3/2014-685 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že odmeňovanie žalobcu, podľa ust. § 91 zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov PZ SIS, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a ŽP v porovnaní s odmeňovaním príslušníkov PZ odd. cudzineckej polície PZ Bratislava je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, a aby zaviazal žalovaného na úhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120 €, za každý mesiac trvania zásahu od marca 2011 do doby, kým žalovaný neprizná žalobcovi osobný príplatok.

1.1. Podľa názoru prvostupňového súdu, žalobcom predložené dôkazy z objektívneho hľadiska nepreukázali také okolnosti, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. V tomto smere poukázal na to, že subjektívny názor žalobcu na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu došlo k diskriminačnému konaniu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili konštatovať, že žalovaný vo vzťahu k žalobcovi postupoval diskriminačne. V nadväznosti na to, že žalobca nepreukázal porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, súd prvej inštancie skonštatoval, že nebol dôvodný ani uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sa nestotožnil so vznesenou námietkou premlčania náhrady nemajetkovej ujmy žalovaným, nakoľko zo žaloby vyplýva, že

tento nárok si žalobca uplatnil v zákonnej lehote v žalobe zo dňa 28. februára 2014.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. októbra 2019 sp. zn. 2CoPr/1/2018 napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdil a vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu odvolacích trov.

2.1. Po odcitovaní ustanovení § 2 ods. 1, § 2a ods. 1 až 3, § 6 ods. 1 a ods. 2 písm. b/, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačného zákona uviedol, že súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého riadne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a dospel aj k vecne správne rozhodnutiu, keď žalobu zamietol.

2.2. Ďalej uviedol, že žalobca svoj nárok opieral o skutočnosť, že mu nebol zvyšovaný osobný príplatok, hoci iným zamestnancom na rovnakých, či obdobných pozíciách zvyšovaný bol. Uvádzal, že bol vyňatý z odmeňovania a zvyšovania osobného príplatku od roku 2010, z dôvodu, že otvorene kritizoval nevhodné pracovné podmienky. Rozporoval zdôvodnenie žalovaného, že žalobca mal jeden z najvyšších osobných príplatkov a ostatným sa postupne príplatky dorovnávali. Poukazoval na to, že zákon pojem dorovnávanie nepozná a žalobca za celé obdobie vykazoval kvalitnú prácu a mal pozitívne hodnotenia.

2.2.1. Odvolací súd v tejto súvislosti považoval za potrebné uviesť a doplniť, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 21. júna 2010 personálnym rozkazom č. XXX bolo žalobcovi priznané zvýšenie osobného príplatku zo 180 € na 190 € mesačne, počnúc dňom 1. júla 2010 a personálnym rozkazom zo dňa 17. decembra 2010 č. XXX. bolo žalobcovi priznané zvýšenie osobného príplatku zo 190 € na 200 €, počnúc dňom 1. januára 2011. Z personálnych rozkazov riaditeľa riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia policajného zboru, ktoré predložil žalovaný a nachádzajú sa na č. l. 592 až 635 spisu vyplývalo, že v období rokov 2010 až 2015 dochádzalo k navyšovaniu osobných príplatkov niektorým zamestnancom, ktorí vykonávali štátnu službu vo funkcii vedúci zmeny, avšak ich osobné príplatky i po zvyšovaní nedosahovali u väčšiny výšku osobného príplatku, ktorý mal priznaný žalobca. Vychádzajúc zo zákonnej definície priamej a nepriamej diskriminácie, bolo podľa odvolacieho súdu potrebné pre posúdenie, či išlo o diskrimináciu, keď nedochádzalo k navyšovaniu osobného príplatku žalobcu, brať do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyšli najavo. Len tá skutočnosť, že ku iným zamestnancom konal zamestnávateľ inak, ako smerom k žalobcovi, nemožno automaticky vyhodnotiť, ako diskriminačné konanie.

2.2.2. V danom prípade ani nebola bez významu skutočnosť, že žalobca mal od 10. januára 2011 priznaný osobný príplatok vo výške 200 € a bol to jeden z najvyšších osobných príplatkov. Skutočnosť, že po istú dobu sa žalobcovi nezvyšoval osobný príplatok, nebolo možné vyhodnotiť, ako diskriminačné konanie, keď za celé dané obdobie mal priznaný osobný príplatok, a to vo výške vyššej, ako väčšina pracovníkov na rovnakej, či obdobnej pozícii, ako žalobca. Aj keď iným zamestnancom v období rokov 2010 až 2015 boli osobné príplatky zvyšované, stále nedosahovali u väčšiny z nich výšku príplatku, ktorú mal žalobca, a preto podľa názoru odvolacieho súdu nemožno v danej veci hovoriť o diskriminačnom konaní. Podstatné bolo to, že mal žalobca osobný príplatok stále priznaný (tento mu nebol znížený, ani odňatý) a to vo výške vyššej, ako väčšina ostatných zamestnancov na obdobných pozíciách.

2.2.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že nemožno v danej veci vyvodit' ani záver, že dôvodom nezvyšovania osobného príplatku bolo, že žalobca poukazoval na problémy na pracovisku, na nevhodné pracovné podmienky a navrhoval riešenia. Nevyplývalo to ani z výpovedí svedkov, na ktoré odkazoval žalobca. Diskriminačné konanie nepreukazovala ani skutočnosť, že v roku 2016 bol žalobcovi osobný príplatok zvýšený, ako tvrdil žalobca v odvolaní. Táto skutočnosť sa dala vysvetliť aj tak, že dochádzalo skutočne ku zvýšeniu osobného príplatku žalobcu, keď už aj ostatní zamestnanci s rovnakou kvalitou práce, na rovnakej pozícii mali priznané osobné príplatky v porovnateľnej výške, ako žalobca. Odvolací súd v tejto súvislosti taktiež zastával názor, že v prípade, ak by sa žalobcovi mal zvyšovať osobný príplatok tak, ako si to predstavoval a uvádzal v žalobe, mohlo by dôjsť zo strany zamestnávateľa ku diskriminačnému konaniu vo vzťahu k ostatným zamestnancom, ktorí pracovali na pozícii, ako žalobca, a ktorí, i napriek kvalitnému výkonu práce mali priznaní nižší osobný príplatok, ako žalobca.

2.3. K námietke premlčania vznesenej žalovaným odvolací súd uviedol, že jej posúdenie nie je v danej veci významné, vzhľadom k tomu, že ku zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu, že žalobca nebol diskriminovaný, a teda už z tohto dôvodu nemá nárok na nemajetkovú ujmu.

2.4. Odvolací súd ďalej v súvislosti s námietkou žalobcu vznesenou v odvolaní, že dôkazné bremeno je v

danej veci na žalovanom, poukázal na ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, podľa ktorého žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia vysvetlil, že prioritne musí žalobca uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k priamej, či nepriamej diskriminácii. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že neuviedol v žalobe také okolnosti, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania a tento záver aj riadne vysvetlil. V tomto ohľade odvolací súd poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 16/09 z 30. apríla 2009.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhol zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alternatívne vyhovieť jeho žalobe a priznať mu náhradu trov. Po opise priebehu konania pred nižšími súdmi v polemike s právnymi závermi nižších súdov a spochybňovaním správnosti ich rozhodnutí v podstate zopakoval jeho odvoláciu a celkovo aj predsúdnú argumentáciu. V tejto súvislosti uviedol, že prvostupňový súd sa nezaoberal podstatnými skutočnosťami, na ktoré poukazoval (nedôvodné disciplinárne konania, výpovede všetkých svedkov o nezákonom „dorovnávaní“ osobných príplatkov). Ďalej spochybňoval presvedčivosť odôvodnenia prvostupňového rozsudku a tiež namietal, že žalovaný bol povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 90/2015 a dovolacie rozhodnutie sp. zn. 2MCdo/19/2007, ktorý za diskriminačné konanie považoval skutočnosť, že jediným dôvodom nevyplatenia odmeny navrhovateľovi bolo, že podal sťažnosť na zamestnávateľa. Ďalej uviedol, že k otázke premlčania je zatiaľ predčasné sa vyjadrovať, ale podľa jeho názoru k premlčaniu nedošlo ani v časti. Záverom zdôraznil, že bol zámerne disciplinárne prenasledovaný a vynechávaný pri navyšovaní osobného príplatku.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ho navrhuje ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na to, že žalobca v dovolaní nevymedzil právnu otázku a namieta tie isté argumenty, ktoré uvádzal počas celého súdneho konania. V tomto ohľade poukázal na viaceré dovolacie rozhodnutia. Podľa jeho názoru nižšie súdy riadne odôvodnili svoje rozhodnutia.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Aj keď žalobca (kvalifikovane zastúpený advokátom) explicitne v dovolaní neuviedol, že podáva dovolanie (aj) podľa § 420 písm. f/ CSP najvyšší súd z jeho obsahu s použitím ustanovenia § 124 ods. 1 CSP ustálil, že žalobca namieta tiež nedostatok (nepresvedčivosť) dôvodov, nesprávnosť skutkových zistení a nesprávne vyhodnotenie dôkazov (bod 3).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

11.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou (nepresvedčivosťou) napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 a 5Cdo/57/2019).

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11.3. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky

rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tak odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, vychádzajúc zo zákonnej definície priamej a nepriamej diskriminácie správne konštatovali, že pre posúdenie, či išlo o diskrimináciu, keď nedochádzalo k navyšovaniu osobného príplatku žalobcu, bolo potrebné brať do úvahy všetky skutočnosti (teda nielen tie, ktoré uvádzal žalobca, pozn.), ktoré vyšli najavo. V tomto ohľade odvolací súd konštatoval, že len tá skutočnosť, že ku iným zamestnancom konal zamestnávateľ inak, ako smerom k žalobcovi, nemožno automaticky vyhodnotiť, ako diskriminačné konanie. V danej veci nebolo ani bez významu, že žalobca mal od začiatku roku 2011 priznaný osobný príplatok vo výške 200 € a bol to jeden z najvyšších osobných príplatkov. Skutočnosť, že po istú dobu sa žalobcovi nezvyšoval osobný príplatok, preto nebolo možné vyhodnotiť, ako diskriminačné konanie, keď za celé dané obdobie mal priznaný osobný príplatok, a to vo výške vyššej, ako väčšina pracovníkov na rovnakej, či obdobnej pozícii, ako žalobca. A aj keď iným zamestnancom v období rokov 2010 až 2015 boli osobné príplatky zvyšované, stále nedosahovali u väčšiny z nich výšku príplatku, ktorú mal žalobca, a preto nebolo možné v danej veci hovoriť o diskriminačnom konaní. Podstatné podľa názoru odvolacieho súdu bolo to, že mal žalobca osobný príplatok stále priznaný (tento mu nebol znížený, ani odňatý) a to vo výške vyššej, ako väčšina ostatných zamestnancov na obdobných pozíciách (bod 18 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). V súvislosti s odvolacou námietkou o dôkaznom bremene odvolací súd uviedol, že prioritne musí žalobca uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k priamej, či nepriamej diskriminácii, čo žalobca v konaní dostatočne nepreukázal. Tiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 16/09, v zhode s ktorým konštatoval, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale zaťažuje aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii jeho osoby. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania (bod 20 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

12.1. Na základe uvedeného možno konštatovať, že sudy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či

konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

14. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

15. Podľa názoru žalobcu jeho dovolanie je prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom z jeho obsahu je zrejmé, že žalobca (iba) polemizoval s právnymi závermi nižších súdov, spochybňoval správnosť ich rozhodnutí a v podstate zopakoval jeho odvoláciu a celkovo aj predsúdnu argumentáciu. Nosné dovolacie dôvody sa týkali predovšetkým otázok skutkových, a to v procese zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov (bod 3). Dovolateľ odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodil poukazom na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 2MCdo/19/2007.

16. Pre procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Najvyšší súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

16.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

17. S poukazom na vyššie definované kritériá právnej otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, žalobca namietané nesprávne právne posúdenie veci tak, ako ho formuloval, nebolo spôsobilé založiť prípustnosť jeho dovolania podľa citovaného ustanovenia, a to z dôvodu jednak neoznačenia relevantnej právnej otázky a jednak ani poukazovaním na odklon od ním uvádzaného rozhodnutia dovolacieho súdu. Pokiaľ sa dovolateľ domnieval, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/19/2007 nosný dôvod, na základe ktorého najvyšší súd v uvedenej veci zrušil odvolacie rozhodnutie spočíval v názore, že „ak ostatným zamestnancom odporcu odmena vyplatená bola a jediným dôvodom jej nevyplatenia navrhovateľovi bola skutočnosť, že podal sťažnosť na zamestnávateľa (námietky voči jeho vyjadreniu), takýto postup je diskriminačným konaním voči navrhovateľovi odporujúcim ustanoveniu § 13 ods. 5 Zákonníka práce ... Odporca takýmto postupom porušil zásadu v ňom zakotvenú, že zamestnanec nesmie byť diskriminovaný za to, že podá na zamestnávateľa sťažnosť“. Už na prvý pohľad je zrejmé, že odvolací súd v teraz posudzovanej veci sa nemohol odkloniť od uvádzaného dovolacieho rozhodnutia, a to už len z toho dôvodu, že nižšie súdy v teraz posudzovanej veci nevychádzali z toho (nezistili to), že jediným dôvodom nevyplatenia osobného príplatku žalobcovi bola skutočnosť, že podal sťažnosť na zamestnávateľa (pozri k tomu aj bod 12).

18. Preto dovolací súd dospel k záveru, že žalobca v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

20. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.